

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και Τριτοβάθμια Εκπαίδευση»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε από τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, αποτελείται από τέσσερα (4) Κεφάλαια και τριάντα τρία (33) άρθρα.

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, με τις προτεινόμενες διατάξεις «ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στο σύστημα προαγωγής και απόλυσης μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στη διαδικασία επιλογής των μαθητών για τα πειραματικά και τα πρότυπα σχολεία και άλλα επείγοντα θέματα» (σελ. 1). Οι εν λόγω ρυθμίσεις «έχουν μεταβατικό και, με αυτή την έννοια, πιλοτικό χαρακτήρα, αφού πρόθεση του ΥΠΟΠΑΙΘ είναι να προχωρήσει σε συνολικότερη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος αργότερα, αφού πρώτα προηγηθεί ευρεία διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους κοινωνικούς φορείς και φυσικά με όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής και επιστημονικής κοινότητας» (Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 1). Περαιτέρω, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κατατίθενται ως επείγουσες «καθώς είναι επιτακτική ανάγκη να έχουν ψηφιστεί από την Ολομέλεια της Βουλής το συντομότερο δυνατόν, προκειμένου να προχωρήσουν πρακτικά οι σχετικές διαδικασίες στα σχολεία» (Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 1).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1-9) τροποποιούνται διατάξεις του ν. 4186/2013, ο οποίος διέπει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ειδικότερα, επαναπροσδιορίζεται το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων της Γ΄ τάξης του Ημερήσιου Ενιαίου Γενικού Λυκείου, το οποίο πλέον θα περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας δεκαπέντε συνολικώς διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως, μαθήματα προσανατολισμού δεκαπέντε συνολικώς διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως, και μαθήματα επιλογής δύο συνολικώς ωρών εβδομαδιαίως, αντί του υφιστάμενου ωρολόγιου προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα γενικής παιδείας συνολικώς δεκατριών διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως και μαθήματα προσανατολισμού συνολικώς είκοσι ωρών εβδομαδιαίως. Οι ομάδες μαθημάτων προσανατολισμού παραμένουν τρεις, οι εξής: ομάδα προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών, ομάδα προσανατολισμού θετικών σπουδών και ομάδα προσανατολισμού σπουδών οικονομίας και πληροφορικής. Στα μαθήματα γενικής παιδείας της Γ΄ τάξης του Ημερήσιου Ενιαίου Γενικού Λυκείου προστίθενται τα μαθηματικά και η βιολογία, με ανάλογη ανακατανομή των διδακτικών ωρών (άρθρο 1 παρ. 1 και 2). Στα μαθήματα προσανατολισμού γίνεται επίσης ανακατανομή των ωρών διδασκαλίας, ώστε να περιληφθούν η λογοτεχνία και η κοινωνιολογία όσον αφορά την ομάδα προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών, καθώς και η ιστορία και η ανάπτυξη εφαρμογών σε «προγραμματιστικό» περιβάλλον όσον αφορά την ομάδα προσανατολισμού σπουδών οικονομίας και πληροφορικής (άρθρο 1 παρ. 3). Ως μαθήματα επιλογής ορίζονται η δεύτερη ξένη γλώσσα, η οποία επιλέγεται μεταξύ των αγγλικών, των γαλλικών και των γερμανικών, το ελεύθερο σχέδιο, το γραμμικό σχέδιο, η ιστορία της τέχνης και οι αρχές οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και υπηρεσιών. Επίσης, θεσπίζεται δυνατότητα παρακολούθησης ως μαθημάτων επιλογής αμφοτέρων των μαθημάτων του ελεύθερου και του γραμμικού σχεδίου για τους εξεταζομένους σε αυτά (άρθρο 1 παρ. 4).

Περαιτέρω, τροποποιείται το πλαίσιο των απολυτήριων εξετάσεων στη Γ΄ τάξη του Ημερήσιου Γενικού Λυκείου. Συγκεκριμένως, οι εν λόγω γραπτές εξετάσεις θα περιλαμβάνουν το σύνολο των διδασκόμενων ως άνω μαθημάτων, ήτοι των μαθημάτων γενικής παιδείας, προσανατολισμού και επιλογής (εκτός του μαθήματος της φυσικής αγωγής), και θα διενεργούνται επί θεμάτων τα οποία θα ορίζονται αποκλειστικώς από τους διδάσκοντες τα εν λόγω μαθήματα, και όχι μετά από κλήρωση από την τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και τους διδάσκοντες, κατά ποσοστό 50% αντιστοίχως, όπως ισχύει σήμερα (άρθρο 2). Ομοίως, τα θέματα των πανελλήνιων εξετάσεων για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση θα ορίζονται αποκλειστικώς από την κεντρική επιτροπή εξετάσεων, και δεν θα προκύπτουν με

κλήρωση από την τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και την κεντρική επιτροπή εξετάσεων, κατά ποσοστό 50%, αντιστοίχως (άρθρο 3 παρ. 1). Τα επιστημονικά πεδία στα οποία κατατάσσονται οι αναφερόμενες στο νομοσχέδιο σχολές, τμήματα κ.λπ., στα οποία η πρόσβαση γίνεται βάσει των ως άνω ομάδων προσανατολισμού παραμένουν πέντε, αλλά, παράλληλα, δίδεται η δυνατότητα στους υποψηφίους για εισαγωγή σε αυτά να καταθέτουν δήλωση προτίμησης σε δύο από τα πέντε οριζόμενα επιστημονικά πεδία, μετά από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των απολυτήριων εξετάσεων και των πανελλήνιων εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Προς τον σκοπό αυτό, οι ανωτέρω υποψήφιοι εξετάζονται, αντί σε τέσσερα, σε πέντε μαθήματα. Εξ άλλου, οι υποψήφιοι των πανελλήνιων εξετάσεων από κάθε ομάδα προσανατολισμού καλούνται να επιλέξουν μεταξύ τριών επιστημονικών πεδίων, τα οποία έχουν τρία κοινά μαθήματα και διαφοροποιούνται στο τέταρτο, το οποίο καθορίζει και το πεδίο (άρθρο 3 παρ. 2 και 3). Τέλος, ο βαθμός προαγωγής και απόλυσης στο Ημερήσιο Γενικό Λύκειο παύει να προσμετρείται για τον υπολογισμό του βαθμού πρόσβασης στις ανωτέρω σχολές, τμήματα κ.λπ. (άρθρο 3 παρ. 4 και 5).

Όλες οι ανωτέρω ρυθμίσεις θα αρχίσουν να ισχύουν από το σχολικό έτος 2015 - 2016 (άρθρα 1 παρ. 5, 2 παρ. 2 και 3 παρ. 6).

Τέλος, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται εκ νέου θέματα τα οποία αφορούν τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών του Επαγγελματικού Λυκείου (άρθρο 7), την πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση αποφοίτων του Επαγγελματικού Λυκείου (άρθρο 8), και εισάγονται μεταβατικές διατάξεις για το σχολικό έτος 2014 - 2015 (άρθρο 9).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' (άρθρα 10-15) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τα Πειραματικά και τα Πρότυπα Σχολεία διά της τροποποίησης και της κατάργησης σχετικών διατάξεων του ν. 3966/2011 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» και λοιπές διατάξεις». Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση επί του Κεφαλαίου Β' του νομοσχεδίου, σκοπός των προτεινόμενων διατάξεων είναι ο επαναπροσδιορισμός της έννοιας και του χαρακτήρα των Πειραματικών και των Πρότυπων Σχολείων. Συγκεκριμένως, μεταξύ άλλων, καταργείται ο όρος «Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο», εισάγεται εφεξής η διάκριση των εν λόγω σχολείων σε «Πρότυπα Σχολεία» και «Πειραματικά Σχολεία» και καθορίζονται εκ νέου τα χαρακτηριστικά τους (άρθρο 10). Επίσης, ορίζονται τα σχολεία τα οποία ανήκουν σε καθεμία από τις ως άνω κατηγορίες και ρυθμίζονται θέματα τα οποία αφορούν το πλαίσιο λειτουργίας τους, τον τρόπο επιλογής των μαθητών τους και τη σύνδεσή τους με άλλες

σχολικές μονάδες (άρθρο 11). Τέλος, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται θέματα του εκπαιδευτικού και του διοικητικού προσωπικού τους (άρθρα 12-14) και εισάγονται μεταβατικές διατάξεις για τα σχολικά έτη 2015-1016 και 2016-2017.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 16-28) τροποποιείται, ιδίως, η διαδικασία επιλογής και τοποθέτησης των στελεχών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, καταργείται η ρύθμιση για τετραετή διάρκεια ισχύος των πινάκων επιλογής των εν λόγω στελεχών (άρθρο 16), ορίζεται ότι δεν επιλέγεται, ως στέλεχος εκπαίδευσης, ο υποψήφιος που προσκομίζει πλαστά έγγραφα ή υποβάλλει αναληθείς δηλώσεις με σκοπό την παραπλάνηση της υπηρεσίας (άρθρο 17), καταργείται, ως στάδιο της διαδικασίας επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης, η συνέντευξη ενώπιον διοικητικού οργάνου (δηλαδή, του αρμόδιου συμβουλίου επιλογής), και, στη θέση της, εισάγεται η διαδικασία της μυστικής ψηφοφορίας του συλλόγου διδασκόντων της οικείας σχολικής μονάδας (ή, για την επιλογή διευθυντών εκπαίδευσης, των διευθυντών σχολικών μονάδων και των προϊστάμενων νηπιαγωγείων) (άρθρο 18), και καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός μελών του συλλόγου διδασκόντων και του σώματος των διευθυντών σχολικών μονάδων και προϊστάμενων νηπιαγωγείων προκειμένου να είναι έγκυρη η ψηφοφορία (άρθρο 19). Επίσης, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τα συμβούλια επιλογής στελεχών της εκπαίδευσης (άρθρο 21), όπως επίσης την κρίση και την επιλογή διευθυντών εκπαίδευσης (άρθρο 23) και διευθυντών σχολικών μονάδων (άρθρο 24).

Με τις διατάξεις αυτού του Κεφαλαίου τροποποιείται, κατά τα ανωτέρω, η διαδικασία επιλογής των στελεχών της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σχετικώς σημειώνεται ότι το Σύνταγμα καθιερώνει, στο άρθρο 4 παρ. 1 και 4 και στο άρθρο 5 παρ. 1, τις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας και, ειδικότερα, την ελεύθερη πρόσβαση στις δημόσιες θέσεις και τη σταδιοδρομία κάθε δημοσίου υπαλλήλου κατά τον λόγο της προσωπικής αξίας και ικανότητας (βλ. ΣτΕ 2788/2009). Κάθε σύστημα προαγωγικής και εν γένει υπηρεσιακής εξέλιξης υπαλλήλων πρέπει να συμμορφώνεται προς τις συνταγματικές αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αξιοκρατίας και της αμεροληψίας.

Στο πλαίσιο των αρχών αυτών, η επιλογή προϊστάμενων οργανικής θέσης, και, εν προκειμένω, στελεχών της εκπαίδευσης, πραγματοποιείται βάσει θεσμοθετημένων κριτηρίων, που αφορούν τα οικεία επαγγελματικά και τεχνικά προσόντα – εν προκειμένω, την επιστημονική κατάρτιση των υποψηφίων – την εργασιακή και διοικητική εμπειρία – εν προκειμένω, την εκπαιδευτική προϋπηρεσία και την άσκηση διοικητικών καθηκόντων σε σχολικές μονάδες

– και τις ικανότητες και δεξιότητες των υποψηφίων – εν προκειμένω, ενδεικτικώς, την ικανότητα συνεργασίας, ανάπτυξης πρωτοβουλιών και επίλυσης διδακτικών, διοικητικών, οργανωτικών και λειτουργικών ζητημάτων – που αξιολογούνται βάσει συστήματος το οποίο περιλαμβάνει, κυρίως, μοριοδότηση, καθώς και υποκειμενική κρίση των αρμόδιων οργάνων επιλογής (βλ. Α. Τάχο – Ι. Συμεωνίδη, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, 2007, σελ. 992).

Τέλος, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 29– 33) ρυθμίζονται λοιπά θέματα, μεταξύ των οποίων, η μεταφορά θέσεων εισαγωγής σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα για στελέχη Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας (άρθρο 29), και θέματα που αφορούν το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (Ε.Σ.Ε.Τ.Α.Κ.) και τα Ερευνητικά Κέντρα (άρθρο 30) και τα Σχολεία Ευρωπαϊκής Παιδείας (άρθρο 31).

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του νομοσχεδίου

1. Επί του άρθρου 1 παρ. 4

Δεδομένου ότι, με τις προτεινόμενες διατάξεις, το ελεύθερο και το γραμμικό σχέδιο θα συνιστούν εφεξής μαθήματα επιλογής υποχρεωτικής παρακολούθησης, θα ήταν χρήσιμο να συσχετισθούν οι εν λόγω διατάξεις με την παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4186/2013, στην οποία ρυθμίζονται τα σχετικά με τη λειτουργία τμημάτων ειδικών μαθημάτων «ιδίως ελεύθερου και γραμμικού σχεδίου (...) για την προετοιμασία των μαθητών που επιθυμούν να εισαχθούν σε Σχολές, Τμήματα ή Εισαγωγικές Κατευθύνσεις που απαιτούν εξέταση σε ειδικά μαθήματα (...)».

2. Επί του άρθρου 3 παρ. 3

Στην τροποποιούμενη, διά του παρόντος, παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4186/2014, υπό στοιχ. α) ρυθμίζονται τα σχετικά με την εξέταση σε επιπλέον μάθημα «το οποίο μπορεί να είναι Γενικής Παιδείας ή Ομάδας Προσανατολισμού» των υποψηφίων που επιθυμούν να επιλέξουν δύο επιστημονικά πεδία. Για λόγους εφαρμογής της ρύθμισης, θα ήταν, σκόπιμο να προσδιορισθεί ο τρόπος καθορισμού αυτού του μαθήματος είτε διά του παρόντος είτε διά της, κατ' εξουσιοδότηση αυτού, εκδοθησόμενης πράξης.

3. Επί του άρθρου 6 παρ. 2 και 5

Στο πρώτο εδάφιο της προστιθέμενης στο άρθρο 46 παρ. 5 του ν. 4186/2013, διά της παρ. 5 του παρόντος, διάταξης ορίζεται ότι «[τ]ο εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Σ. οι οποίες καταργήθηκαν εντάσσεται οργανικά αυτοδικαίως στο εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Λ., σύ φωνα ε τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου».

Δεδομένου ότι με την ισχύουσα ρύθμιση της παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 4186/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ορίζεται ότι «[τ]ο εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Σ. του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων εντάσσεται οργανικά αυτοδικαίως στο εκπαιδευτικό προσωπικό των, εντός της ίδιας Διεύθυνσης, ΕΠΑ.Λ. (...) Οι εκπαιδευτικοί αυτοί λογίζονται ότι τοποθετήθηκαν στο ΕΠΑ.Λ. από την ημερομηνία της οργανικής τοποθέτησής τους στην καταργούμενη ΕΠΑ.Σ. (...)», και του ότι η Αιτιολογική Έκθεση αναφέρεται στο εν λόγω σημείο μόνο στο δεύτερο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης [βλ. Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 5, όπου αναφέρεται ότι «στην παρ. 5 του άρθρου 46 του ν. 4186/2013 όπως ισχύει, προστίθενται εδάφια ε τα οποία ορίζεται ότι (...) το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Λ. που καταργήθηκαν εντάσσεται οργανικά αυτοδικαίως στο εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Λ., σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου»], θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί η έννοια του πρώτου εδαφίου της προτεινόμενης διάταξης.

Εξ άλλου, στο δεύτερο εδάφιο της προτεινόμενης, διά της παρ. 5 του άρθρου, διάταξης ορίζεται ότι «το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Λ. που καταργήθηκαν εντάσσεται οργανικά αυτοδικαίως στο εκπαιδευτικό προσωπικό των ΕΠΑ.Λ., σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις», ενώ στην παρ. 2 του άρθρου ότι «[κ]ατ' εξαίρεση και για τις ανάγκες του σχολικού έτους 2015-2016 με αποφάσεις των Περιφερειακών Διευθυντών Εκπαίδευσης (...) τοποθετούνται οργανικά κατά περίπτωση στα ΕΠΑ.Λ. οι εκπαιδευτικοί των ειδικοτήτων που τέθηκαν σε διαθεσι ότητα με τις διατάξεις του άρθρου 82 του ν. 4172/2013 (Α' 167)». Σημειώνεται, καταρχάς, ότι κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η, διά του άρθρου 82 του ν. 4172/2013, κατάργηση των ειδικοτήτων και των αντίστοιχων οργανικών θέσεων των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής τεχνικής εκπαίδευσης «η οποία συνδέεται με την αναδιάρθρωση και τον ανακαθορισμό των πάγιων αναγκών της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης, συνεπαγόμενη τη θέση σε διαθεσι ότητα των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στις καταργούμενες θέσεις, στηρίζεται σε κριτήρια συνδεόμενα με τις λειτουργικές και οργανωτικές ανάγκες της Διοικήσεως και, ως εκ τούτου, δεν παραβιάζει τις διατάξεις περί μονιμότητας του άρθρου 103 του Συντάγματος» (ΣτΕ [Ολ]3169/2014 και 3170/2014). Περαιτέρω, παρατηρείται ότι, εάν, κατ' ουσίαν, πρόκειται περί σύστασης νέων οργανικών θέσεων, δεν γίνεται σχετική αναφορά στην, κατά το άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος, Έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, και στην, κατά το άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος, Ειδική Έκθεση.

Τέλος, για να διευκολυνθεί η εφαρμογή της διάταξης της παρ. 2, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί, στο δεύτερο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης, η έννοια της φράσης «κατά περίπτωση».

4. Επί του άρθρου 10

Στο τελευταίο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης της παρ. 4 του νέου άρθρου 36 του ν. 3966/2011, όπως αντικαθίσταται διά του παρόντος, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι οι μαθητές και οι μαθήτριες των Πειραματικών Σχολείων «εισάγονται με τρόπο που δεν παραβιάζει τις βασικές προϋποθέσεις ενός κατά το δυνατόν τυχαίου δείγματος, απαραίτητη προϋπόθεση για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της προτεινόμενης διάταξης, θα ήταν σκόπιμο να προσδιορισθούν περαιτέρω στο κείμενο της εν λόγω διάταξης οι ως άνω αναφερόμενες «βασικές προϋποθέσεις ενός κατά το δυνατόν τυχαίου δείγματος».

5. Επί του άρθρου 13

Συμφώνως προς το πρώτο εδάφιο της προτεινόμενης διάταξης της νέας παρ. 3 του άρθρου 42 του ν. 3966/2011, όπως αντικαθίσταται με την παρ. 1 του παρόντος άρθρου, «[ο] διευθυντής και ο υποδιευθυντής του Πειραματικού και [του] Πρότυπου Σχολείου επιλέγονται για διετή θητεία, σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία που προβλέπεται για τις λοιπές σχολικές μονάδες». Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της προτεινόμενης διάταξης, θα ήταν ενδεχομένως χρήσιμο να ορισθεί στο κείμενο της διάταξης η σχετική διαδικασία και τα ως άνω κριτήρια ή να γίνει σαφής παραπομπή στις σχετικές διατάξεις. Επίσης, πρέπει να τεθεί το οριστικό άρθρο «του» προ των όρων «Πρότυπου Σχολείου».

Υπό το φως των ανωτέρω, στην παρ. 2 του άρθρου πρέπει να συμπεριληφθεί μεταξύ των καταργούμενων διατάξεων και η παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 3966/2011, συμφώνως προς την οποία «[ο] Διευθυντής του Π.Π.Σ. επιλέγεται από τη Δ.Ε.Π.Π.Σ. για τετραετή θητεία και όταν ελλείπει, απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον υποδιευθυντή του σχολείου», εφόσον η θητεία του προβλέπεται πλέον διετής, και να ενσωματωθεί στην προτεινόμενη νέα διάταξη ο τρόπος αναπλήρωσης του εν λόγω Διευθυντή.

6. Επί του άρθρου 15

Στην παρ. 2 του προτεινόμενου νέου άρθρου 52 του ν. 3966/2011, όπως αντικαθίσταται διά του παρόντος, ορίζεται ότι «[μ]ε αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού και Θρησκευμάτων που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυ-

βερνήσεως ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διεξαγωγή της κλήρωσης ή της γραπτής ή άλλης δοκιμασίας και εν γένει θέματα εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος, στο πλαίσιο της ομαλής μετάβασης στο νέο πλαίσιο λειτουργίας των αναφερόμενων στο παρόν σχολικών μονάδων».

Εν προκειμένω, για λόγους πληρότητας και σαφήνειας, θα ήταν σκόπιμο, μετά τη φράση «εν γένει θέματα εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος», να προστεθεί η λέξη «Κεφαλαίου».

Περαιτέρω, όπως έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επισημοτικής Υπηρεσίας της Βουλής (βλ., ενδεικτικώς, την από 24.4.2015 Έκθεση επί του ν. 4324/2015, παρατ. 6), με τις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος παρέχεται στον κοινό νομοθέτη η δυνατότητα να εξουσιοδοτεί την εκτελεστική εξουσία προς θέσπιση κανόνων δικαίου. Ως φορείς της κατ' εξουσιοδότηση ασκούμενης νομοθετικής αρμοδιότητας ορίζονται, πέραν του Προέδρου της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα της Διοίκησης, εφόσον πρόκειται περί ειδικότερων θεμάτων ή θεμάτων με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. Όπως δε γίνεται παγίως δεκτό (βλ. ΣτΕ [Ολ] 235/2012, 1210/2010, 2815/2004 κ.ά.), «ως "ειδικότερα θέματα", για τη ρύθμιση των οποίων επιτρέπεται η παροχή νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως σε άλλα, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανα της Διοικήσεως, νοούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση με την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρυθμίσεως. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδοτήσεως, αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο όμως, πλαίσιο, σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα. Η ανωτέρω δε ουσιαστική ρύθμιση μπορεί να υπάρχει τόσο στις διατάξεις του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως» (ΣτΕ [Ολ] 2186/2013). Λεπτομερειακό δε είναι το ζήτημα που αφορά τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, δεδομένου ότι οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999, 602/2002), ενώ τεχνικού χαρακτήρα είναι το θέμα που αφορά στη θέσπιση ρύθμισης για την οποία απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου (ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999).

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν σκόπιμο η εξουσιοδοτική διάταξη να περιγράφει λεπτομερέστερα τα προς ρύθμιση «εν γένει θέματα εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος», εφόσον πρόκειται περί ολόκληρου του Κεφαλαίου Γ΄ του ν. 3966/2011, το οποίο αποτελείται από 17 άρθρα.

7. Επί των άρθρων 17 και 26

Με τη διάταξη της προτεινόμενης παρ. 7 εδ. β΄ του άρθρου 11 του ν. 3848/2010, όπως αντικαθίσταται διά του άρθρου 17, ορίζεται ότι «Όπου στις διατάξεις του παρόντος άρθρου προβλέπεται διδακτική υπηρεσία, λογίζεται: (...), β) οι άδειες κύησης, λοχείας, ανατροφής τέκνου (...)

Συμφώνως προς το τέταρτο και το πέμπτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 3848/2010, το οποίο τροποποιείται με το άρθρο 26, «[μ]ε απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται η διαδικασία, τα κριτήρια και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την επιλογή στελεχών εκπαίδευσης της παρούσας παραγράφου από τα ανωτέρω αρμόδια υπηρεσιακά συμβούλια. Κατά τον καθορισμό των κριτηρίων λαμβάνονται υπ' όψιν τα προβλεπόμενα κριτήρια στα άρθρα 12 και 14 [του ν. 3848/2010] όπως αντικαθίστανται με το παρόν».

Προς πληρέστερη ενημέρωση σημειώνεται συναφώς, ότι, συμφώνως προς τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, «η άδεια ανατροφής παιδιού, η οποία, προς συμμόρφωση προς την οδηγία 96/34/EK του Συμβουλίου της 3.6.1996 “σχετικά με τη συμφωνία για τη γονική άδεια που συνήφθη από τη UNICE, τη CEEP και τη CES” (L 145), (...) χορηγείται στ[ο] πλαίσι[ο] της αρχής της εναρμόνισης της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, ως φυσικό συμπλήρωμα της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, αλλά και ως μέσο για την ουσιαστική εφαρμογή της, με την αναγνώριση στους «εργαζόμενους» τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, άνδρες και γυναίκες, αντίστοιχου προσωπικού δικαιώματος να λαμβάνουν γονική άδεια, για να μπορούν να ασχοληθούν με την ανατροφή των τέκνων τους, ώστε να καθίσταται στην πράξη εφικτός, τόσο για τους άνδρες, όσο και για τις γυναίκες, ο συνδυασμός των επαγγελματικών τους ευθυνών με τις οικογενειακές τους υποχρεώσεις και ειδικότερα προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι άνδρες να αναλάβουν ίσο μέρος των οικογενειακών τους ευθυνών, λαμβάνοντας γονική άδεια, για να ασχοληθούν και αυτοί με την ανατροφή των τέκνων τους (βλ. την ενσωματωμένη στην οδηγία 96/34/EK «συμφωνία για τη γονική άδεια που συνήφθη από τη UNICE, τη CEEP και τη

CES», προοίμιο και γενικές εκτιμήσεις σκέψη 8, εισηγητική έκθεση ν. 3528/2007 σχετικά με το άρθρο 53, ΔΕΚ απόφαση της 30.9.2010, C-104/09, Pedro Manuel Roca Alvarez, σκέψη 36-39, ΣτΕ 1, 2/2006, 7μ., σκέψη 9 κ.α. όμοιες, ΕΔΔΑ, απόφαση της 22.3.2012, Konstantin Markin κατά Ρωσίας, Τμήμα Μείζονος Σύνοψης, σκέψη 141)» (ΣτΕ επταμ. 4875/2012).

Εξ άλλου, ειδικότερα ως προς το ζήτημα του καθορισμού, μεταξύ των εν λόγω κριτηρίων, της προσμέτρησης στον χρόνο άσκησης διδακτικών καθηκόντων και του χρόνου άδειας μητρότητας και ανατροφής τέκνου, σημειώνεται ότι με την πρόσφατη υπ' αριθ. 4875/2012 απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας επί του τεθέντος ζητήματος των προσόντων για την επιλογή σχολικών συμβούλων, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 3848/2010, έγινε δεκτό ότι «(...) κατά το μέρος που με αυτήν [ενν. την οικεία υπουργική απόφαση] ο χρόνος της άδειας μητρότητας και ανατροφής τέκνου δεν προσμετράται στον χρόνο άσκησης διδακτικών καθηκόντων (...) ως απαραίτητο τυπικό προσόν για την επιλογή εκπαιδευτικού σε θέση σχολικού συμβούλου, κείται εκτός της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 18 παρ. 10 του ν. 3848/2010 (...)».

Συνάγεται, επομένως, κατά τα ανωτέρω, επίσης προς πληρέστερη ενημέρωση, ότι το εν λόγω χρονικό διάστημα άδειας μητρότητας και ανατροφής τέκνου, ανεξαρτήτως εάν χρήση του έγινε από τη μητέρα ή τον πατέρα, συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των κριτηρίων επιλογής και αντιστοίχως μοριοδότησης των υποψηφίων σχολικών συμβούλων και λοιπών υποψηφίων στελεχών της δημόσιας εκπαίδευσης.

8. Επί του άρθρου 29

Με τις υπό ψήφιση διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου 29 του νομοσχεδίου, παρέχεται το δικαίωμα, κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων περί μεταφοράς θέσεων εισαγωγής σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), στους μονίμως υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας, οι οποίοι είναι φοιτητές των Α.Ε.Ι., να μεταφέρουν τη θέση φοίτησής τους στην αντίστοιχη Σχολή ή Τμήμα του Πανεπιστημίου ή Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Τ.Ε.Ι.) στην έδρα όπου υπηρετούν ή, σε περίπτωση που δεν υφίσταται αντίστοιχη Σχολή ή Τμήμα Α.Ε.Ι. στον τόπο όπου υπηρετούν, να μεταφέρουν τη θέση φοίτησής τους στο πλησιέστερο Α.Ε.Ι.

Ως προς το ζήτημα της εισαγόμενης διάταξης, η οποία αφορά την κατ' εξαίρεση μεταφορά θέσης εισαγωγής, καθ' υπέρβαση του αριθμού των εισακτέων με τη γενική σειρά εισαγωγής στις πανελλαδικές εξετάσεις, υπέρ των

μονίμως υπηρετούντων στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά την υπ' αριθμ. 1251/2015 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, «(...) σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος, είναι επιβεβλημένη η εύρυθμη λειτουργία των σχολών και των τμημάτων των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων καθ' όλο τον χρόνο των σπουδών των εισαγομένων. Συνεπώς, κάθε εισαγόμενος πρέπει, κατ' αρχήν, να φοιτά στη σχολή ή στο τμήμα, όπου εισάγεται, μέχρι την αποφοίτησή του. Κατ' εξαίρεση ο κοινός νομοθέτης δύναται να θεσπίζει διατάξεις που επιτρέπουν τις μετεγγραφές εκείνων των φοιτητών, οι οποίοι αδυνατούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στη σχολή ή στο τμήμα, όπου έχουν εισαχθεί, λόγω προβλημάτων υγείας που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι ή λόγω ανυπέβλητης οικονομικής δυσχέρειας και ζητούν να μετεγγραφούν σε αντίστοιχη σχολή ή τμήμα ανωτάτου εκπαιδευτικού ιδρύματος που εδρεύει σε άλλη πόλη, όπου αποδεδειγμένα θα έχουν την αναγκαία για τη φοίτησή τους ιατρική ή οικονομική, κατά περίπτωση, υποστήριξη. Επιπροσθέτως, χάριν προστασίας της εύρυθμης λειτουργίας και σεβασμού της πλήρους αυτοδιοικήσεως των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, το άρθρο 16 του Συντάγματος επιβάλλει στον κοινό νομοθέτη κατά τη θέσπιση των διατάξεων περί μετεγγραφών: α) να προβλέπει ανώτατο όριο για τις καθ' έκαστο ακαδημαϊκό έτος επιτρεπόμενες μετεγγραφές, το οποίο ευλόγως δεν δύναται να υπερβαίνει – συνολικά για τα εξάμηνα σπουδών – ποσοστό 10% επί των κατά το ίδιο ακαδημαϊκό έτος εισαγομένων σε κάθε σχολή ή τμήμα υποδοχής και β) να καθιστά τα όργανα των σχολών και των τμημάτων υποδοχής αποφασιστικώς αρμόδια για να εκτιμούν, με ειδικώς αιτιολογημένη κρίση και χωρίς υποχρέωση εξαντλήσεως του ως άνω ορίου, αν και σε ποιο βαθμό επιτρέπουν οι λειτουργικές δυνατότητές τους τη διενέργεια μετεγγραφών κατά το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος και, ακολούθως, να αποφασίζουν επί των σχετικών αιτήσεων των ενδιαφερομένων συνεκτιμώντας και την επίδοση εκάστου εξ αυτών στις σπουδές του (...)» (βλ., ωστόσο, και μειοψηφία, κατά την οποία «...το άρθρο 16 του Συντάγματος επιβάλλει, χάριν της εύρυθμης λειτουργίας των σχολών και των τμημάτων των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αυστηρότερο περιορισμό στις ρυθμίσεις του κοινού νομοθέτη περί μετεγγραφών, ώστε αυτές να αφορούν μόνο φοιτητές με προβλήματα υγείας». Πρβλ., επίσης, την απόφαση υπ' αριθμ. 986/2014 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, συμφώνως προς την οποία, «(...) οι προστατευτικές της παιδείας διατάξεις του άρθρου 16 του Συντάγματος ανάγουν την παιδεία σε αποστολή του κράτους και κατοχυρώνουν, μεταξύ άλλων, τη θεσμική εγγύηση της παροχής ανώτατης εκπαίδευσης από πλήρως αυτοδιοικούμενα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (...)».

Υπό το φως των ανωτέρω, θα μπορούσε να διατυπωθεί προβληματισμός κατά πόσον η προτεινόμενη ρύθμιση εναρμονίζεται με τα προσφάτως κριθέντα από την Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας. Εξ άλλου, τίθεται ερώτημα ως προς το χρονικό όριο εφαρμογής της ως άνω διάταξης σε περίπτωση διαδοχικών μεταθέσεων των υπαγομένων στο πεδίο εφαρμογής της.

Αθήνα, 7 Μαΐου 2015

Οι εισηγητές
Αλεξάνδρα Καρέτσου
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτρης Βασιλείου
Μαριάνθη Καλυβιώτου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών